

Ala xa masenyi singe Annabi Piyeri naxan sebe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isa xa xεεra Piyeri nan yi Kitaabui sebe Isayankae ma, naxee nu yensenxi yire wuyaxi Rōma mangeya bun ma. Na waxati Rōma nu bara nō jamane gbege ra. Rōma na jamane neene masoto, a mu tondima na jamane xa a gbe diine rabatu, kōnō a nu wama ne na jamane xa Rōma xa kuyee fan batu. Isayankae mu tin na rabade Ala xa seriyε xa fe ra. E nu a kolon Ala keren nan a ra. Na kui, Rōma mangasanyi naxa e jaxankata a jaaxi ra.

Piyeri yi Kitaabui sebexi ne, alako a xa Isayankae ralimaniya naxee nu na na tōore mooli kui. A naxa a fala e be a tōore naxan fatanxi fe fanyi rabafe ra, a na mu jaaxu, yaagi mu na a kui. A man naxa Isa xa faxe masen e be misaali ra, alako e xa a kolon Alatala na e seeti ma e xa tōore kui, a man fama ne e rakelide faxe ma. Na birin nōma findide limaniya ra Isayanka birin be naxee tōorōma e xa danxaniya xa fe ra.

Piyeri fe gbege masenma danxaniyatōee be e jere ki xa fe ra. A won yamarima won xa bira Ala xa seniyenyi foxo ra. Xa won findixi Ala foxirabiree nan na, a lanma won xa jere a xa kira xon ma. Ala xa won mali na kui. Amina.

Ala xa masenyi singe

Annabi Piyeri naxan sebe

Xeebui

¹ N tan Piyeri, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xεera, n bara wo xeebu yi sebeli ra, wo tan mixi sugandixi naxee yensenxi jamanεe ma alo Pontu, Galati, Kapadose, Asi, nun Bitiniya, e findi xɔɔεe ra dennaxe.

² Baba Ala nu bara wo sugandi kabi a rakuya alo a nu wama a xɔn ma ki naxe. A Xaxili bara wo raseniyeɛn, alako wo xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xui ratinme, wo man xa seniyeɛn a wuli saabui ra. Ala xa hinne nun boɔesa xa gbo wo yi ra.

Ala xa kisi

³ Tantui na Ala be, won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi Baba. A bara kinikini won ma, a a niya won xa bari a neene ra Isa xa marakeli saabui ra. A to Isa rakeli faxe ma, a naxa a niya won fan xa a kolon kisi na won be yare.

⁴ Na kisi findixi ke seniyeɛnxi nan na naxan mu jɔnma, naxan mu kanama, naxan nagataxi won be ariyanna kui.

⁵ Wo to danxaniyaxi Ala ma, a wo makantama ne a senbe ra, alako wo xa kisi sɔto, a fama naxan naminide wo ma waxati donxoε.

⁶ Na kui, seewe na wo be, hali wo to na toore mooli birin kui yi saxanyi.

⁷ Na fe xɔɔxoεe a niyama ne fe jaaxi birin xa ba wo xa danxaniya kui, a xa findi danxaniya sabatixi ra. A maniyaxi xεema nan na naxan gbi bama te ra. Wo xa danxaniya tide gbo xεema be. Ala xa Mixi Sugandixi Isa na fa, a wo matoxɔma

ne, a wo xun nakelima ne, a wo binyama ne wo xa danxaniya xa fe ra.

⁸ Wo bara Isa xanu, hali wo to mu a toxi. Hali wo to mu a toxi fa, wo lama a ra. Seewe xungbe naxan tagi mu noma rabade, a bara gbo ye wo yi,

⁹ barima wo bara kisi soto, wo xa danxaniya nu wama naxan xon.

Namijonmɛe xa masenyi

¹⁰ Namijonmɛe yati nu katama ki fanyi ra na kisi xa fe kolonfe wo naxan sotoxi Ala xa hinne saabui ra.

¹¹ E nu wama na kisi fa temui nun a fa ki kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili naxan xa fee masen e be. Na Xaxili naxan nu sabatixi e i, a naxa Ala xa Mixi Sugandixi xa toore nun a xa xunnakeli masen e be beenun nee xa raba.

¹² Ala a masen ne namijonmɛe be, a e mu nu na xera ibafe e xa waxati mixie xa be. E nu na a ibafe wo tan nan be. E xera naxan ibaxi, mixi gbetee bara na xibaaru fanyi ti wo be Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, naxan kelixi kooore ma. Hali malekee yati wama na masenyi kolonfe.

Danxaniyatɔe xa seniyenyi

¹³ Na nan a ra, a lan wo xa wo xaxili yailan fe ma wo naxan nabama, wo xa wo joxo sa wo yete xon ma, wo xa wo xaxili birin ti Ala xa hinne ra, a naxan fima wo ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa fa loxo.

¹⁴ Wo naxa bira wo waxonfe jaaxi foxo ra alo wo nu a rabama ki naxe beenun wo xa Isa kolon. Wo xa wo Baba Ala xui rabatu.

¹⁵ Wo jere ki xa seniyen alo Ala naxan wo xilixi a seniyenxi ki naxe.

16 A sebexi Kitaabui kui, «Wo xa seniyeñ, barima n tan seniyeñ.»

17 Wo ne Ala maxandima, wo a falama a be a wo Baba, Ala naxan mixi birin makiitima a wali ra tinxinyi ra. Na kui, waxati donxoe naxan luxi wo be yi dunija bende fuñi fari, wo a masen wo jere ki ma a wo a binyaxi.

18 Wo xun mu saraxi se ra naxan kanama alo xema nun gbeti. Ala bara wo ratanga wo babae jere ki kobi ma.

19 Wo xunsaraxi Ala xa Mixi Sugandixi wuli nan na, naxan baxi serexe ra, alo yexee fanyi lanyuru yo mu na naxan ma.

20 Ala nu bara a sugandi beenun dunija xa daa, konɔ a naxa a masen dunija be yi waxati donxoe wo tan nan xa fe ra.

21 Wo danxaniyaxi Ala ma a tan nan saabui ra, Ala naxan nakeli faxe ma, a fa a xun nakeli. Na kui, wo la Ala ra, wo xa wo xaxili ti a ra.

22 Wo to bira nondi foxo ra, wo bara seniyeñ, xanunteya fiixe bara lu wo boje ma wo ngaxakereñye be. Na na a ra wo xa wo bore xanu wo boje birin na.

23 Wo bara bari a neene ra Ala xa masenyi saabui ra. Na masenyi misaalixi sansi xori nan na, naxan mu kanama abadan. A mu kanama alo sansi xori boore naxan sama boxi ma.

24 Ibunadama misaalixi sansi nan na. A xa nore luxi alo sansi fugaxi. Sansi tan lisima ne, a fuge fa bira,

25 konɔ Marigi xa masenyi tan buma abadan. Na masenyi nan findixi xibaaru fanyi ra naxan ibaxi wo be.

2

Ala xa Nama

¹ Wo xa fe naaxi, wule, filankafuija, milanteya, nun xili kane bejin.

² Wo xa bira Ala xa masenyi foxo ra alo diyore wama xije xon ki naxe. Na noma a niyade wo xa kisi xa sabati,

³ barima wo bara Ala xa hinne kolon.

⁴ Wo wo makore Isa ra naxan misaalixi geme kende ra banxi tima naxan fari. Adamadie bara mee a ra, kono Ala tan na geme nan sugandixi barima a rafan a ma ki fanyi ra.

⁵ Wo fan misaalixi geme kende nan na naxee tixi Ala Xaxili xa banxi ra. Wo bara findi serexedube seniyenxie ra alako wo xa wo boje ba serexe ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na nan nafan Ala ma.

⁶ A sebexi Kitaabui kui,
«N bara geme nde sugandi, naxan tide gbo.
N a doxoma Siyoni ne, a findi tuxui geme nan na.
Naxan lama a ra,
na kanyi mu yaagima.»

⁷ Wo tan naxee danxaniyaxi, naxee lama a ra a na geme sugandixi tide gbo, xunnakeli na wo be. Kono yi masenyi sebexi danxaniyataree nan be,
«Banxitie mee geme naxan na,
na nan findixi geme kende ra banxi tuxui ma.»

⁸ A man masenxi,
«Mixie e sanyi radinma na geme ra, e fa bira.»
E birama ne barima e mu tinma Ala xa masenyi ratinmede. Ala bara na ragiri e ma.

⁹ Kɔnɔ Ala wo bɔnsɔɛ nan sugandixi, a xa findi mangɛ xa sɛrɛxɛdubɛɛ ra. A wo si rasɛniyɛn, a wo xunsara. A naxa wo ramini dimi kui, wo xa lu a xa nɔrɛ bun ma. A na birin naba nɛ alako wo xa a matɔxɔ dunɪja ma.

¹⁰ Singe wo mu nu findixi si ra, kɔnɔ yakɔsi wo bara findi Ala xa pama ra. Singe Ala mu nu kinikinixi wo ma, kɔnɔ yakɔsi a xa kinikini bara kamali wo bɛ.

¹¹ N xanuntenyie, wo xa limaniya. Wo naxa bira dunɪja fee fɔxɔ ra, barima nee wo bama Ala xa kira nan xɔn ma. Bekae mu na wo ra. Wo xɔnyi mu na yi dunɪja bɛndɛ fupɪ fari xa ra.

¹² Wo xa dunɪja mixie xa tɔɔpɛgɛ xun nakana wo xa wali fanyi saabui ra, alako e fan xa Ala matɔxɔ lɔxɔɛ dɔnxɔɛ ma.

Mangasanyi

¹³ Wo wo yetɛ magoro dunɪja mangɛ birin bɛ Marigi xa fe ra. Yaamari soxi e tan nan yi, a findi mangɛ xungbe ra,

¹⁴ a findi mangɛ xa xɛɛrae ra, alɔ gomina. E fe kobi rabae makiitima, e fe fanyi rabae matɔxɔ.

¹⁵ Ala wama nɛ wo xa xaxilitaree dɛ balan wo xa wali fanyi saabui ra.

¹⁶ Wo xa jɛrɛ alɔ mixi naxee bara xɔrɛya sɔtɔ, kɔnɔ na xɔrɛya naxa a niya wo xa lu fe jaaxi kui. Wo xa findi Ala xa konyie ra.

¹⁷ Wo xa mixi birin binya. Wo xa wo ngaxak-erenyie xanu. Wo xa gaaxu Ala ya ra. Wo xa mangɛ xungbe binya.

Isa xa tɔɔrɛ misaali

¹⁸ Konyie, wo xa wo yete magoro wo marigie be binye kui, hali e findi mixi xa fe maxoroxoxi ra. Wo naxa mixi fanyie xa gbansan xui ratinme,

¹⁹ barima fe fanyi nan a ra tinfe e xa i tɔɔɔ tinxintareya ra Ala xa fe ra.

²⁰ Xa wo tɔɔɔrɛ nde soto wo xa wali kobi xa fe ra, fe fanyi mu a ra. Kono xa wo tɔɔɔrɛ nde soto wo xa fe fanyi xa fe ra, Ala na kolonma ne wo be.

²¹ Wo xilixi na nan ma, barima Isa fan tɔɔɔrɛ ne wo be, na fa findi misaali ra wo be wo birama naxan foxo ra.

²² «A mu yunubi raba, a mu wule fala.»

²³ E to a konbi, a mu a gberoxoxo. E to a tɔɔɔrɛ, a mu woyen xoroxoe fala. A naxa kiiti so kiitisa tinxinxi yi ra.

²⁴ A naxa faxa wuri magalanbuxi ma won ma yunubie xa fe ra, alako won xa fe jaaxi lu na, won xa jere tinxinyi kui. A xa fie nan wo rayalanxi.

²⁵ Wo nu luxi ne alo xuruse rabepinxie, kono yakosi wo bara gbilen wo kantama ma, naxan a joxo saxi wo nii xon ma.

3

Futi xiri

¹ Wo tan ginɛe, wo fan xa wo yete magoro wo xa mɔrie be, alako wo xa mɔri danxaniyataree xa no danxaniyade wo tan e xa ginɛe wali ki saabui ra, hali wo mu sese fala e be,

² e xa wo xa maraseniyyeni nun yaragaaxui gbansan to.

³ Ginɛɛ, wo naxa kata wo yetɛ rayabude xunmasee ra, alɔ xun dɛnbɛ, tulirasoe xɛɛma daaxi, xa na mu dugi tofanyie.

⁴ Ginɛɛ xa tofanyi xa findi bɔɲɛ fanyi nan na. Tofanyi nan na ki naxan mu kanama. Na nan tide gbo Ala bɛ.

⁵ Singe ra ginɛ sɛniyɛnxie nu na ki nɛ. E xaxili nu tixi Ala ra, e e yetɛ magoroxi e xa mɔrie bɛ,

⁶ alɔ Sara naxan nu Iburahima xui rabatuma, a nu fa a xili «n marigi». Wo findixi a tan nan bɔnsɔɛ ra, xa wo fe fanyi raba, wo mu tin gaaxui yo xa wo xaxili ya iso.

⁷ Wo tan fan, xɛmɛɛ, wo nun wo xa ginɛɛ, wo xa lu lanyi kui. Wo xa wo bore fahaamu. Xɛmɛ xa a kolon a a sɛnbɛ gbo a xa ginɛ bɛ. Xɛmɛɛ xa ginɛɛ binya barima wo birin nan kɛ keren tongoma, naxan findi kisi ra, Ala naxan fima a xa fonisireya kui. Wo xa wo xa ginɛɛ binya, alako Ala xa wo xa maxandi suxu.

Xanunteya

⁸ Wo xa lan wo bore ma, wo xa wo bore fahaamu. Ngaxakerenya xanunteya xa lu wo tagi. Wo kinikini wo bore ma, wo man xa wo yetɛ magoro wo bore bɛ.

⁹ Wo naxa fe ɲaaxi ɲɔxɔ fe ɲaaxi ra, wo naxa konbi ɲɔxɔ konbi ra. Wo lan nɛ wo xa duba wo bore bɛ, barima wo xilixi na nan ma, alako wo xa dube sɔtɔ kɛ ra. A sɛbɛxi Kitaabui kui,

¹⁰ «Naxan wama simaya ɲɔxunmɛ xɔn ma, hɛɛri gbo naxan kui,

na kanyi naxa fe kobi fala,
wule naxa mini a dɛ kui.

¹¹ A xa gbilen fe ɲaaxi ɲɔxɔ ra.

A ɲɛɛ ki xa fan.
 A xa bira bɔɲɛsa fɔxɔ ra tun nabɛxi kui,
 12 barima Marigi ya tixi tinxintɔɛɛ nan na,
 a tuli matixi e xa maxandi ra.
 Kɔnɔ, a a kobe rasoxi nɛ fe kobi rabae tan na.»

Kawandi tife

13 Nde nɔma wo tɔɔrɔde xa fe fanyi rabafe bara wo bɔɲɛ suxu?

14 Hali wo tɔɔrɔ tinxinyi xa fe ra, wo hɛɛri nan sotoma. Wo naxa gaaxu fe ya ra dunɲa mixie gaaxuma naxan ya ra, wo bɔɲɛ naxa ifu.

15 Kɔnɔ wo xa Ala xa Mixi Sugandixi findi wo Marigi ra wo bɔɲɛ kui. Wo xa fata a xa fe tagi rabade mixie bɛ wo laxi wo xa kisi ra fe naxan ma,

16 kɔnɔ wo xa na masenyi ti dɔyindɔyin binyɛ kui. Wo xa na raba bɔɲɛ fixɛ ra alako wo yaxui naxee wo tɔɔɲɛgɛma Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, e xa lu yaagi kui.

17 Xa Ala a ragirima, a fisa i xa tɔɔrɔ fe fanyi xa fe ra, dine i xa tɔɔrɔ fe ɲaaxi xa fe ra.

18 Isa tinxintɔɛ fan faxa nɛ kerenyi ra tinxintaree xa yunubie xa fe ra, alako a xa wo maso Ala ra. E naxa a fate faxa, kɔnɔ Ala Xaxili naxa a nii ragbilen a ma.

19 Ala Xaxili siga nɛ kawandi tide mixie bɛ naxee nu na geeli kui laaxira, naxee singe nu bara tondi Ala xui ratinmɛde.

20 Ala nu na e mamɛfe Annabi Nuha nu kunkui banbanma tɛmɛi naxɛ. Mixi solomasaxan gbansan nan kisi kunkui kui ye ma.

21 Na fe bara findi misaali ra danxaniyatɔɛ xunxa fe ra, naxan mixi rakisima yi waxati Ala

xa Mixi Sugandixi Isa xa marakeli saabui ra. Na xunxafe ye xɔɔra, a mu nɔxɔɛ bama mixi fate, kɔnɔ a findima natɛ tongoe nan na Ala mabiri.

²² Isa bara te Ala yirefanyi ma ariyanna. Malekɛɛ, jinnɛɛ, nun sɛnbɛmae birin na a xa yaamari bun ma.

4

Kɛɲa masarafe

¹ Isa xa tɔɔrɛ dunija bɛndɛ fuɲi fari, a xa findi misaali ra wo bɛ, naxan a niyama wo xa li-maniya. Danxaniyatɔɛ naxan fate jaxankatama, na bara yunubi fe lu na.

² Na kui, a bara dunija waxɔnfe lu na, a xa bira Ala waxɔnfe fɔxɔ ra a xa simaya kui naxan luxi.

³ Wo tɛmɔi naxan nabaxi dunija waxɔnfe fɔxɔ ra, na bara wasakɛ. Wo bara bu dunija fe kobi kui alɔ yɛnɛ rabafe, siisife, xulunyi jaaxi, beere minfe, nun kuye batufe, naxan findixi fe jaaxi ra.

⁴ Dunija mixie dɛ bara ixara, barima wo mu birama e fɔxɔ ra sɔnɔn na dunija fee rabade. Na kui, e wo xili kanama,

⁵ kɔnɔ e dɛntɛgɛ sama nɛ kiitisa bɛ, naxan fama mixi baloxie nun faxamixie makiitide.

⁶ Na nan a ra, Ala xa xibaaru fanyi naxa iba faxamixie fan bɛ, alako Ala xa e nii rakisi, hali mixie to bara gɛ e fate tan makiitide.

Wo bore malife

⁷ Lɔxɔ dɔnɔxɔɛ bara makɔrɛ. Wo xa wo xaxili raxara, wo xa wo yetɛ suxu, alako wo xa nɔ Ala maxandide.

⁸ A gbengbenyi wo xa wo bore xanu a fanyi ra, barima xanunteya yunubi gbegbe nan makotoma.

⁹ Wo xa wo bore rasene boje fanyi ra, hali wo mu a findi woyen xunxuri ra.

¹⁰ Ala hinnexi wo ra ki naxe, wo fan xa hinne wo bore ra na ki ne, alako wo xa findi Ala xa walike fanyie ra, naxee a xa hinne itaxunma.

¹¹ Xa mixi wama masenyi nde tife, a xa Ala xa masenyi ti. Xa mixi wama a boore malife, a xa na raba Ala senbe ra, alako Ala xa matoxoe soto a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matoxoe nun senbe na a be abadan. Amina.

Isayankae xa toore

¹² N xanuntenyie, na naxankate naxa wo terenna, wo naxan tofe. Fe neene mu a ra.

¹³ Toorofoe alo Ala xa Mixi Sugandixi tooro ki naxe, na xa findi seewe ra wo be, alako wo man xa jalexin a xa nore masen loxo.

¹⁴ Xa e wo konbi Ala xa Mixi Sugandixi xili xa fe ra, heeri na wo be, barima Ala Xaxili noroxi na wo ma.

¹⁵ Wo naxa naxankate soto nii bafe ma, mure tife ma, fe kobi rabafe ma, xa na mu a ra naafixiya ma.

¹⁶ Kono xa wo naxankate soto barima Isayankae nan wo ra, wo naxa yaagi, wo xa Ala matoxo Isayanka xili xa fe ra.

¹⁷ Naxankate waxati bara wa folofe Ala xa nama ma. Xa a folo won tan ma, a ranonma danxaniyataree ma di?

¹⁸ «Xa tinxintoe kisife xorocho, Ala kolontare nun yunubitoe tan luma di?»

19 Mixi naxee naxankatama, barima e na Ala waxonfe rabafe, e xa e xaxili ti e Daali Mange ra naxan xa lanlanteya mu kanama.

5

Marasie

¹ Danxaniyatɔɛ kuntigie, n bara wo ralimaniya. Kuntigi nan n fan na alɔ wo tan. N seedeɲɔxɔya bama Isa xa tɔɔɛ xa fe ra. Isa na fa a xa nɔɛ masende duniɲa bɛ, n fan a sɔtɔma nɛ.

² Wo xa wo ɲengi sa Ala xa ɲama xɔn ma naxan na wo xa kantari bun ma, alɔ xuruse kante mɛɛnima a xa gɔɔɛ ma ki naxɛ. Wo xa danxaniyatɔɛɛ danxun wo ɲanige ra alɔ Ala wama a xɔn ma ki naxɛ. Wo naxa na raba alɔ e na wo karaxan. Wo naxa a raba kɔbiri geeni xa fe ra, wo xa a raba wo bɔɲɛ birin na.

³ Wo naxa danxaniyatɔɛɛ yamari a xɔɔxɔɛ ra, naxee bara taxu wo ra. Wo xa findi misaali ra e bɛ.

⁴ Xuruse kantama xungbe na fa, a wo binyama nɔɛ ra naxan mu masarama.

⁵ Fonikee, wo fan xa wo yetɛ magoro forie bɛ. Wo xa wo yetɛ magoro wo bore bɛ, barima a sɛbɛxi,
«Ala yetɛ igboe gerema nɛ,
kɔnɔ a hinnɛma yetɛ magoree ra.»

⁶ Wo xa wo yetɛ magoro Ala sɛnbɛ bun ma, alako a xa wo xa fe ite a waxati.

⁷ Wo xa wo xa kɔntɔfli birin so a yi ra, barima a ɲengi sama wo xɔn ma.

⁸ Wo wo ɲɔxɔ sa wo yetɛ xɔn ma. Wo naxa yanfa. Wo yaxui Ibulisa na fe birin nabafe alako

a xa wo xa fe kana. A luxi alo yete naxan mixi fenfe a xa a don.

⁹ Wo ti a kanke i wo sabatixi ra wo xa danxaniya kui. Wo a kolon a Sentane danxaniyatwe birin tɔɔɔfe na ki ne dunipa kui.

¹⁰ Wo na ge tɔɔɔde dondoronti, Ala hinnente fama wo xa fe yailande, a wo ralimaniya, a senbe so wo yi naxan mu kanama. Ala wo xilixi ne a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra wo xa lu a xa nɔɔe bun ma abadan.

¹¹ Senbe na Ala nan be abadan. Amina.

Nungui

¹² N bara yi bataaxe sebe wo ma, n ngaxak-erenyi duluxɔɔxi Silasi saabui ra, alako n xa wo ralimaniya, n xa seedeɔɔɔya ba a wo na Ala xa hinne yati nan bun ma.

¹³ Isayanka naxee na Babilɔn, Ala naxee sugandixi alo wo tan, nee bara wo xebu, a nun n ma di Maraki.

¹⁴ Wo wo bore xebu xanunteya sunbui ra. Ala xa wo bɔɔe sa, wo tan naxee na Isa fɔɔɔ ra.

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Évangélique Réformée Néerlandaise et les
Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Évangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2